

Başvuru Numarası	: 2021/862
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 7.10.2021/1
Karar Numarası	: 2021/256
Başvuran	: H. A. (T.C.: ..)
Başvuran Vekili	: --
Adres	:
Muhatap Kurum/Kişi	: --
Muhatap Adres	: --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın girmiş olduğu merkezi ve ortak sınavda yaşanan usulsüzlüklerin incelenmesi talebine ve bu konuda Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezine (ÖSYM) yaptığı başvuruların dikkate alınmaması hakkındaki şikâyetine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuru dilekçesi ve eklerinde yer alan bilgi ve belgelere göre başvuran:

- ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunduğunu;
- 11.07.2021 tarihinde ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Dikey Geçiş Sınavına (DGS) girdiğini ve sınava giren tek kişinin kendisi olduğunu;
- Sınav salonunda bulunan kameralı dijital saatin ekran görüntüsünün aralıklar halinde söndüğünü ve gözetmenler tarafından müdahale edilerek yeniden görünür hale getirildiğini, gözetmenlere saatin değiştirilmesi talebini ilettiğini ancak gözetmenlerin bu talebi reddederek saatin kapanması halinde kendilerinin tekrar çalışacaklarını ifade ettiklerini;
- Sınav salonunda kendisinin arkasında yer alan ÖSYM'ye ait analog saatin karşısına alınmasını istediğini, ancak bu talebin de gözetmenler tarafından saatin gözetmenlerin görüş açısında bulunması gerektiği iddiasıyla reddedildiğini;
- Sınavın başlayacağı sırada dijital saatin ekran görüntüsü kaybolduğu için sınava geç başladığını ve gözetmenlerin kendisine ek süre vermediğini;
- Sınav boyunca dijital saatin göstergesinin kaybolması sebebiyle arkasında bulunan analog saate bakarak süreyi takip ettiğini;
- Sınav salonunda bulunan iki gözetmenin sınav boyunca kendi aralarında konuştuklarını;
- Sınav esnasında yaşanan bu olayların dikkat kaybına ve strese yol açarak sınavını olumsuz etkilediğini;
- Konuyla ilgili 14.07.2021 tarihinde ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna dilekçe yazdığını, 27.07.2021 tarihinde ise ÖSYM'ye iki adet dilekçe göndererek bu durumu bildirip şikâyette bulunduğunu, söz konusu dilekçelerde ayrıca DGS tercih ve başvuru kılavuzu talebine yer verdiğini;
- ÖSYM'nin 29.07.2021 tarihli yazısında başvuranın talep ettiği tercih ve başvuru kılavuzunun elektronik ortamda bulunması nedeniyle reddedildiğini, sınav boyunca yaşanan olaylar hakkındaki şikâyetine ilişkin ise herhangi bir işlem yapmadığını iddia etmektedir.

3. Başvuran, sınav gözetmenlerinden ve yaptığı başvuruların dikkate alınmaması nedeniyle ÖSYM'den şikâyetçi olduğunu belirtmekte; girmiş olduğu sınavın salon kamera kayıtlarının incelenerek gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" kenar başlıklı 9'uncu maddesi: "Yargı yetkisi, Türk

Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.” hükmünü içermektedir.

5. Anayasa'nın “Mahkemelerin Bağımsızlığı” kenar başlıklı 138'inci maddesi ise: “Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” hükmünü haizdir.

6. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun “Merkezî ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü” kenar başlıklı 20/B maddesine göre: “1. Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalara ilişkin yargılama usulünde: a) Dava açma süresi on gündür. b) Bu Kanunun 11 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. c) Yedi gün içinde ilk inceleme yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır. ç) Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren üç gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç gün uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır. d) Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez. e) Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç on beş gün içinde karara bağlanır. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır. f) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. g) Temyiz dilekçeleri üç gün içinde incelenir ve tebliğe çıkarılır. Bu Kanunun 48 inci maddesinin bu maddeye aykırı olmayan hükümleri kıyasen uygulanır. ğ) Temyiz dilekçelerine cevap verme süresi beş gündür. h) Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulunduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir. ı) Temyiz istemi en geç on beş gün içinde karara bağlanır. Karar en geç yedi gün içinde tebliğe çıkarılır. 2. Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalarda verilen yürütmenin durdurulması ve iptal kararları, söz konusu sınava katılan kişilerin lehine sonuç doğuracak şekilde uygulanır.”

7. 6701 sayılı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” kenar başlıklı 3'üncü maddesine göre: “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.”

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde: “(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; “(g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; “(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” şeklinde yer almaktadır.

9. Mezkûr Kanun'un “Başvurular” kenar başlıklı 17'nci maddesi ise: “Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” hükmünü haizdir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” kenar başlıklı 40'inci maddesine göre: “(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

11. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” kenar başlıklı 48'inci maddesine göre: “(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir

başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir. (2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır.”

12. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön inceleme üzerine verilecek kararlar” kenar başlıklı 49'uncu maddesinin 6'ncı fıkrasına göre: “(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.”

13. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” kenar başlıklı 67'nci maddesine göre: “(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

15. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde: “(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; “(g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; “(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” şeklinde yer almaktadır.

16. Başvuran, sınav gözetmenlerinden ve yaptığı başvuruların dikkate alınmaması nedeniyle ÖSYM'den şikayetçi olduğunu belirtmekte ve girmiş olduğu sınavın salon kamera kayıtlarının incelenerek gereğinin yapılmasını talep etmektedir. Başvuru dilekçesi ve eklerinde, 11.07.2021 tarihinde Dikey Geçiş Sınavına ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda girdiği, sınav salonunda bulunan kameralı dijital saatin ekran görüntüsünün aralıklar halinde söndüğü, gözetmenlerden saatin değiştirilmesini talep ettiği ancak gözetmenlerin bu talebi reddettiği, sınav salonunda kendisinin arkasında yer alan ÖSYM'ye ait analog saatin karşına alınmasını istediği ancak bu talebin de reddedildiği, sınavın başlayacağı sırada dijital saatin ekran görüntüsünün kaybolduğu ve sınava geç başladığı ancak gözetmenler tarafından ek süre verilmediği, bunun yanında sınav boyunca gözetmenlerin kendi aralarında konuştukları, yaşananların dikkat kaybı ve strese yol açtığı ifade edilmektedir. Başvuranın daha sonra 14.07.2021 tarihinde ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna dilekçe yazarak şikâyette bulunduğu, 27.07.2021 tarihinde ise ÖSYM'ye iki adet dilekçe göndererek durumu bildirip şikâyette bulunduğu, bu dilekçelerde DGS tercih ve başvuru kılavuzu talebi ve girmiş olduğu sınava ilişkin şikayetlerinin bulunduğu, ÖSYM'nin 29.07.2021 tarihli yazısında başvuranın talep ettiği tercih ve başvuru kılavuzunun elektronik ortamda bulunması nedeniyle reddettiği, sınav boyunca yaşanan olaylar hakkındaki şikâyetine ilişkin ise herhangi bir işlem yapmadığı belirtilmektedir.

17. Başvuranın sınav gözetmenlerine ve ÖSYM'ye yönelik şikayetlerinin, merkezi ve ortak yapılan sınavlara ilişkin şikayetler kapsamında ele alınması gerekmektedir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun “Merkezî ve ortak sınavlara ilişkin yargılama usulü” kenar başlıklı 20/B maddesinde ÖSYM tarafından düzenlenen merkezî ve ortak sınavlar hakkındaki iş ve işlemlere yönelik yargılama usulü uygulanacak usul detaylı bir biçimde düzenlenmektedir. Bu çerçevede başvuru konusunun da içinde yer aldığı ÖSYM tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlara ilişkin iş ve işlemlere yönelik şikâyetlerin idari yargının görev alanına girdiği

değerlendirilmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvurunun konusu olamayacağı öngörülmüştür. Söz konusu hükümler, Anayasa'nın ilgili hükümleri ile paralellik arz etmektedir. Zira Anayasa'nın 9'uncu maddesinde, yargı yetkisinin, bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı, 138'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı düzenlenmiştir.

18. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendine göre Kuruma yapılan başvuruların "*Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı*" da ön inceleme aşamasında incelenmesi gereken hususlardandır. Öte yandan mezkur Yönetmelik'in 67'nci maddesinin 2'nci fıkrasında "*Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" hükmü bulunmaktadır.

19. Bu çerçevede başvuru dosyası ve ekleri yukarıda anılan mevzuat ile birlikte ele alındığında başvuranın yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlere yönelik taleplerinin ön inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle başvurunun kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,

07.10.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi